

KESKKONNAAMET

Tormi Tamm
Eesti Autospordi Liit
tormi@landeker.ee

Teie 18.01.2024

Meie 02.02.2024 nr 7-9/24/1116-2

Seisukoht rahvaürituse korraldamisele - Maasturite Talvesprint 2024

Austatud Tormi Tamm

Soovite Keskkonnaameti kooskõlastust autoorienteerumise võistluse „Maasturite Talvesprint 2024“ korraldamiseks, mis toimub 10.02.2024.¹ Taotlusele on lisatud võistlustrassi osad (lõigud 1-4), mis läbivad Raplamaal, Järvamaal ja Harjumaal mitmeid loodus- ja maastikukaitsealasid. Taotluse kohaselt kulgeb võistlustrass mööda olemasolevaid teid ja metsasihte, teelt või sihilt mahakeeramist või autode parkimist/peatumist ette nähtud ei ole. Osalejateks on 10 autot ja 20 ATV-d, kes läbivad nimetatud raja trassiosasid ühe korra.

Kavandatud autoorienteerumise võistlus on rahvaüritus looduskaitseseaduse tähenduses. Keskkonnaameti nõusolek rahvaürituse korraldamiseks võib olla vajalik tulenevalt alal kehtivast kaitsekorra kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis. Järgnevaga annab Keskkonnaamet seisukoha tulenevalt looduskaitsealastest piirangutest taotluses esitatud trassiosade lõikudel 1-4.

Kokkuvõtvalt

Keskkonnaamet on tutvunud taotluse ja esitatud materjalidega ning on järgnevatel seisukohtadel:

- Lõik 1 ja lõik 4 on vastuolus Nabala-Tuhala looduskaitsealal ja Kõrvemaa maastikukaitsealal kehtivate kaitse-eeskirjadega ning taotluses esitatud viisil rahvaürituse korraldamine kahjustab ala kaitse-eesmärke, millest tulenevalt **Keskkonnaamet ei anna kooskõlastust rahvaürituse „Maasturite Talvesprint 2024“ korraldamiseks võistlustrassi lõigul 1 ja 4.** Palume võistlustrass planeerida Nabala-Tuhala looduskaitseala ja Kõrvemaa maastikukaitseala, Põhjaku sihtkaitsevööndi piiridest väljapoole.
- Lõigu 3 kasutamine taotletud ajal ei kahjusta Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eesmärke ega mõjuta metsise püsielupaika. Võistlustrass kulgeb mööda olemasolevaid teid, kus kaitsekord lubab sõidukitega sõitmist.
- Võistlustrassi lõigule 2 ei jää looduskaitseseaduse § 4 alusel kaitstavaid loodusobjekte, millest tulenevalt Keskkonnaamet loobub nimetatud trassiosa kooskõlastamisest.

¹ registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 18.01.2024 nr-ga 7-9/24/1116

Nabala-Tuhala looduskaitsealast

Lõik 1 läbib Nabala-Tuhala looduskaitseala Nabala piiranguvööndit ja Tammiku sihtkaitsevööndit mööda metsasihti, Tammiku-Nabala teed ja Pahklametsa teed. Alal kehtib looduskaitseseaduse (edaspidi *LKS*) ja Nabala-Tuhala looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskirjaga² (edaspidi *Nabala-Tuhala kaitse-eeskiri*) sätestatud kaitsekord. Kaitseala eesmärk on kaitsta allikaid, allikalisi alasid ja karstivorme, sealhulgas maa-aluseid jõgesid ja unikaalse Tuhala Nõiakaevuga karstipiirkonna veerežiimi, soo- ja metsaökosüsteemi, elustiku mitmekesisust ning ohustatud ja kaitsealuseid liike. Nabala-Tuhala looduskaitseala kaitse-eesmärgiks nimetatud elupaigatüübid ja liigid on toodud Nabala-Tuhala kaitse-eeskirja § 1 lg 2 p-des 3-6. Lisaks kuulub Nabala-Tuhala looduskaitseala osaliselt üleeuroopalise Natura 2000 võrgustikku Rahaaugu, Tammiku ja Tuhala loodusladena. Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet³. Nabala-Tuhala looduskaitsealal on lubatud sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine selleks ettenähtud teedel⁴.

Nabala piiranguvööndi kaitse-eesmärk on karstinähtuste, kaitsealuste liikide elutingimuste, elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning säästev metsandus⁵. Piiranguvööndis on lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohas ning kaitseala valitseja nõusolekul rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas⁶.

Tammiku sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soo- ja metsakoosluste loodusliku seisundi taastamine ja säilitamine, metsakoosluste liigi- ja vanusestruktuuri hoidmine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse⁷. Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistatud kohas. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine ja rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul⁸.

Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit⁹. Trassiosale ja piirnevale alale jäävad mitmete kaitsealuste taime- ja linnuliikide elupaigad ning lisaks jäävad teede ja metsasihiga piirnevale alale mitmed Natura elupaigatüübid. **Keskkonnaamet ei kooskõlasta võistlustrassi lõiku 1, sest Maa-ameti põhikaardi kohaselt puudub seal ametlik tee (alates Rähni¹⁰ katastriüksusest kuni Tammiku - Nabala teeni viiv osa).** Nabala-Tuhala kaitse-eeskirja § 5 lg 3 kohaselt on sellel lõigul sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine keelatud, rahvaüritusele ei rakendu nimetatud erandid. Palume võistlustrass planeerida Nabala-Tuhala looduskaitseala piiridest väljapoole.

Mahtra looduskaitsealast

Lõik 2 kulgeb mööda Järlepa - Oru rabateed. Järlepa - Oru rabatee ei asu kaitstaval loodusobjektidel, teekraavid ainult piirnevad Mahtra looduskaitseala Järlepa sihtkaitsevööndiga ja Leva sihtkaitsevööndiga. Eesti looduse infosüsteemi (EELIS, Keskkonnaagentuur) andmetel ei jää lõik 2 trassiosale looduskaitseseaduse § 4 alusel kaitstavaid loodusobjekte, millest tulenevalt Keskkonnaamet loobub nimetatud trassiosa kooskõlastamisest.

² Vabariigi Valitsuse 17.11.2014 vastu võetud määrus nr 168 „[Nabala-Tuhala looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri](#)“

³ LKS § 21 lg 1; Nabala-Tuhala kaitse-eeskirja § 3

⁴ Nabala-Tuhala kaitse-eeskirja § 5 lg 3

⁵ Nabala-Tuhala kaitse-eeskirja § 14

⁶ Nabala-Tuhala kaitse-eeskirja § 15 p 2

⁷ Nabala-Tuhala kaitse-eeskirja § 9 lg 5

⁸ Nabala-Tuhala kaitse-eeskirja § 10 lg 1

⁹ Nabala-Tuhala kaitse-eeskirja § 7 lg 1

¹⁰ katastritunnus: 33701:001:0287

Metsiste püsielupaigast ja Kõrvemaa maastikukaitsealast

Lõik 3 läbib (kruusakattega Kõrgemäe ringtee, ETAK ID 4706603) Naeri¹¹ ja Sorveli¹² katastriüksustel metsise elupaika¹³ ja Kõrvemaa metsise püsielupaika¹⁴.

Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud¹⁵.

Kõrvemaa metsise püsielupaiga kaitsekord on sätestatud Keskkonnaministri 13.01.2005 määrusega nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“ (edaspidi *määrus*). Määruse § 4 lg 3 kohaselt on püsielupaika jäävatel teedel ja radadel lubatud sõidukitega liiklemine. Sõidukitega liiklemine väljaspool teid ja radu ning maastikusõidukitega liiklemine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, loodusobjekti kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud tegevusel, kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töödel.

Lõik 3 võistlustrass piirneb Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa piiranguvööndiga (lõunast). **Lõik 4** jääb peaaegu kogu ulatuses Kõrvemaa maastikukaitsealale, Põhjaku sihtkaitsevööndisse ja trassi põhja osas ka Kõrvemaa piiranguvööndisse, kulgedes osaliselt mööda metsasihti, aga peamiselt mööda pinnaskattega Mägede teed. Kõrvemaa maastikukaitsealal kehtib LKS-i ja Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskirjaga (edaspidi *Kõrvemaa kaitse-eeskiri*) sätestatud kaitsekord¹⁶. Kaitseala on moodustatud looduslike protsesside, maastiku ja elustiku mitmekesisuse, sealhulgas kaitsealuste liikide ning poollooduslike koosluste kaitsmiseks ja säilitamiseks. Lisaks kuulub Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa loodus- ja linnualana Natura 2000 võrgustikku. Kaitseala valitsejaks on Keskkonnaamet¹⁷. Kaitsealal on lubatud sõidukiga sõitmine teedel ning jalgrattaga ja kergliikuriga sõitmine radadel¹⁸.

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on maastikuilme, sealhulgas asustusstruktuuri, pinnavormide, magevee elupaikade, poollooduslike koosluste ja elustiku mitmekesisuse säilitamine ning kaitsealuste liikide kaitse¹⁹. Piiranguvööndis on lubatud kuni 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohas²⁰.

Põhjaku sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on niidu-, magevee-, soo- ja metsakoosluste loodusliku seisundi taastamine ja säilitamine, elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse²¹. Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni kümne osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas ja kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud rohkem kui kümne osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas ja rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud.²²

¹¹katastritunnus: 12902:001:0153

¹²katastritunnus: 12902:001:0070

¹³EELIS kood KLO9101740

¹⁴EELIS kood KLO3000105

¹⁵LKS § 55 lg 6

¹⁶Vabariigi Valitsuse 17.03.2023 määrus nr 32 „[Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri](#)“

¹⁷LKS § 21 lg 1; Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 3

¹⁸Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 5 lg 4

¹⁹Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 14

²⁰Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 15 lg 1 p 2

²¹Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 9

²²Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 10 lg 1 ja lg 2 p 1

Keskkonnaamet on tutvunud esitatud materjalidega ning seisukohal, et maasturite orienteerumisvõistluse läbiviimine taotletud lõigu 3 piirkonnas taotletud ajal ei mõjuta metsise püsielupaika, kuna võistlustrass kulgeb mööda olemasolevaid teid, kus liiklemine on lubatud. **Keskkonnaamet ei kooskõlasta võistlustrassi lõiku 4, sest Maa-ameti põhikaardi kohaselt puudub seal ametlik tee (Nirgu - Kāpajärve teest kuni Mägede teeni viiv lõik on metsasiht).** Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 5 lg 4 p 1 ja 3 kohaselt ei ole nimetatud alal lõigul 4 sõiduki ja maastikusõidukiga sõitmine lubatud, rahvaüritusele kaitse-eeskirjas nimetatud erandid ei rakendu. Palume võistlustrass planeerida Kõrvemaa maastikukaitseala Põhjaku sihtkaitsevööndi piiridest väljapoole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Vildak
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Gerda Kirs 5427 0402 (Harjumaa)
gerda.kirs@keskkonnaamet.ee

Nurana Olonen 5865 2539 (Järvamaa)
nurana.olonen@keskkonnaamet.ee

Olavi Randver 525 4935 (Raplamaa)
olavi.randver@keskkonnaamet.ee